

ANUL XX

Numărul 84/ septembrie 2016

<http://www.cardioportal.ro>

InfoCard

Publicație a Societății Române de Cardiologie

prima apariție în decembrie 1994

CARDIO TV - SRC

CONGRESUL NAȚIONAL DE CARDIOLOGIE

21-24 septembrie 2016, Sinaia

21-24 septembrie 2016
Sinaia - ROMÂNIA

55
AL-LEA

CONGRES NAȚIONAL DE CARDIOLOGIE

www.congrescardiologie.ro

Înscrie-te acum!

Redactor Șef
Prof. Dr. Carmen Ginghină

Secretar
Dr. Mihaela Rugină

Fondator
Prof. Dr. Eduard Apetrei

Redactor
Dr. Cosmin Călin

CUVÂNTUL PREȘEDINTELUI

CARDIO TV – SRC

Motto „daca voi nu ne vreți - noi vă vrem”

În urmă cu câteva luni, în plină campanie de apărare a nou născutei legi nr. 15/2016 („legea antifumat”) am contactat telefonic un post de televiziune cu acoperire națională în ideea de a transmite publicului larg argumentele pentru care tentativele de modificare ale acestei legi trebuie respins. De la celalalt capăt al firului mi s-a replicat sec: „... aveți ceva negativ despre colegii dumneavoastră ? Dacă nu, alte subiecte nu ne interesează!”

Prin aceeași perioadă am trimis Președintelui României, Ministrului Sănătății, Senatului și Camerei Deputaților, Casei Naționale de Asigurări apelul Societății Române de Cardiologie pentru prioritizarea prevenției și tratamentului afecțiunilor cardiovasculare în strategia națională de politică sanitară. Doar consilierul pe sănătate al Președintelui a răspuns printr-un mesaj politicos de confirmare a recepționării materialului.

Trei companii farmaceutice sau de aparatură medicală, un partid politic și Președinția României au anunțat intenția lor de a implementa programe de prevenție a bolilor cardiovasculare. Toate aceste cinci inițiative au un numitor comun: ignoră complet Societățile Profesionale Medicale. Adică experții. Stupefiant, una dintre companii ne-a solicitat să jurizăm un concurs pentru programe de prevenție, concurs al cărui premiu de 50.000 de euro ar trebui înmănat ONG-ului câștigător. Invitația noastră de a

susține cu această sumă programele de prevenție ale SRC a fost refuzată (...).

În fața acestei realități (și sunt doar trei exemple din multe altele) Societatea Română de Cardiologie a decis să-și construiască singură calea prin care să-și îndeplinească obiectivul statutar major, respectiv prevenția bolilor cardiovasculare în România. Soluția? crearea propriului canal de televiziune (CARDIO TV – SRC). În acest scop SRC a făcut o investiție de 55.000 de euro în achiziționarea întregii aparaturi necesare și în dotarea, în parteneriat cu compania ALBOTECH, a unui studio TV propriu. Avem acum, prin urmare, posibilitatea de a trimite direct mesajele noastre, programele noastre de educație medicală continuă atât profesioniștilor în medicină cât și publicului larg.

Societatea Română de Cardiologie „se mișcă” repede. CARDIO TV-SRC și-a început deja activitatea prin înregistrarea, în 21 Septembrie 2016, a două minicursuri

susținute în cadrul celui de-al 55-lea Congres Național de Cardiologie. Vineri, 22 Septembrie 2016, Adunarea Generală a membrilor SRC a fost transmisă „live” pe internet fapt care a marcat, practic, debutul canalului nostru de televiziune. Întâmplător sau nu, exact în Ziua Mondială a Inimii (Joi, 29 Septembrie 2016) am inaugurat oficial și studioul nostru de televiziune (Strada Siriului nr. 20, sector 1 București).

Ce urmează? Urmează înregistrarea a nu mai puțin de 10 webinars susținute financiar de către Companiile Farmaceutice. Alături de înregistrările de la Congresul Național acestea vor deveni tot atâtea materiale de educație medicală continuă pe baza cărora doritorii, prin simpa lor abordare, de la domiciliu, vor putea obține credite EMC . Concomitent vom aborda toți potențialii sponsori în vederea dezvoltării acestui proiect astfel încât să fim capabili ca, începând cu 1 Ianuarie 2017, să putem oferi materialele noastre educative în mod continuu, minim 12 ore/zi. Vom organiza dezbateri și vom invita în

studioul nostru pe reprezentanții structurilor administrative cu putere de decizie în învățământul medical și în politica sanitară precum și pe reprezentanții altor televiziuni. Adică pe toți cei care „nu ne-au vrut” până acum. În acest mod Societatea Română de Cardiologie va putea deveni, în scurtă vreme, ceea ce merită: o autoritate recunoscută în politica de prevenire și combatere a bolilor cardiovasculare.

Depinde strict de noi !

Dr. Gabriel Tatu-Chițoiu

Realizările Grupului de Lucru de Aritmii Cardiace

În ultimii doi ani, membrii Grupului de Lucru de Aritmii Cardiace (GLA) au realizat activități cu scopul de a atinge cu succes obiectivele propuse la începutul mandatului. Acest lucru a fost posibil datorită unei colaborări productive între membrii grupului pentru a implementa noi concepte și strategii de dezvoltare, precum și datorită suportului activ al industriei de profil.

Printre cele mai importante realizări se numără lefinativarea curiculei pentru obținerea competenței naționale de pacing (responsabili Prof. Dr. Dan Dobreanu, Șef lucrări Dr. Dragos Cozma) și de electrofiziologie (responsabili Conf. Dr. Călin Siliște, Șef lucrări Dr. Radu Vătășescu) și depunerea documentației la Ministerul Sănătății.

S-a reușit clasificarea procedurilor de electrofiziologie și definirea procedurii de ablație clasică (tahicardii paroxistice supraventriculare, flutter atrial) și complexă (fibrilație atrială, flutter atipic, tahicardie ventriculară, ectopii atriale și ventriculare). Acest lucru a permis obținerea de finanțare specifică și decontarea adecvată a procedurilor de ablație simplă (5.500 Ron/procedură) și ablație complexă (20.000 Ron/procedură) prin ordin de ministru sept./2015. Astfel a crescut numărul de

proceduri de ablație complexă (fibrilație atrială, tahicardie ventriculară) în centrele cu experiență și a demarat procedura de ablație complexă în centre cu dotarea tehnică necesară pentru a efectua acest tip de procedură. În acest fel s-a deschis și perspectiva colaborării mai strânse între membrii grupului și, respectiv, cu medici din străinătate (László Gellér MD, Antonio Beruezzo MD, Sabine Ernest MD, etc) care au

împărtășit din experiența lor centrelor din București, Timișoara, și Iași ceea ce a contribuit la creșterea performanței soluțiilor oferite pacienților noștri.

Pentru prima dată în istoria Societății Române de Cardiologie a fost posibilă crearea unei linii de finanțare pentru bursa națională de electrofiziologie, acordată în acest an, prin concurs național, Doctorului Corneliu Iorgulescu, acceptat pentru specializarea în extracția de sonde de stimulare cardiacă în Azienda Ospedaliero- Universitaria Pisana, sub îndrumarea Dr. M.G. Bongiorni. Problema extracției de sonde de cardiostimulare a fost considerată domeniul prioritar în electrofiziologia românească, având în vedere numărul tot mai mare de implanturi de stimuloare și defibrilatoare prin introducerea programul de Moarte Subită Cardiacă.

Membrii grupului au făcut eforturi pentru a promova noi concepte și tehnici de abordare în domeniu. Un exemplu în acest caz este crearea primului centru de ablație prin navigație magnetică la distanță la Spitalul Clinic de Urgență București cu aplicații în situații speciale (aritmii ventriculare maligne, aritmii la pacienți cu malformații congenitale corectate, sau nu, chirurgical). Punerea în funcțiune a sistemului de mapping Stereotaxis a permis realizarea în aprilie 2016 a primului workshop cu participare internațională (Antonio Beruezzo MD, Barcelona; Csaba Foldesi MD, Budapesta; Phillippe Maury MD, Toulouse; Tamas Szili-Torok MD, Rotterdam; Sabine Ernest MD, Londra) pentru ablația aritmiilor complexe la adulți și copii (Directorii: Prof. Dr. Maria Dorobanțu, Șef lucrări Dr. Radu Vătășescu).

De asemenea, remarcăm rezultatele deosebite ale unor colegi, Dr. Radu Moisei, Dr. Gabi Cișmaru, Dr. Emilia Goanță și Dr. Istvan Neuhooff, ce au depășit cu succes competențele Europene EHRA de electrofiziologie și/sau pacing cardiac, măsură a creșterii aspirațiilor membrilor grupului și atestând îmbunătățirea nivelului științific al membrilor.

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Programele de finanțare europeană - Programul POSDRU "100 inimi pentru copii" a permis formarea personalului medical și acreditarea unui centru național de Electrofiziologie Pediatrică în

Institutul de Boli Cardiovasculare Iași. Momentul a fost marcat de prezența la Iași în decembrie 2015 a Prof. Dr. Josep Brugada, autor al Ghidului European de Ablație Pediatrică, apărut în urmă cu 3 ani. Totodată, s-a solicitat prin memoriu către Ministerul Sănătății obținerea unei linii separate de finanțare pentru ablația pediatrică, ce va deschide perspectiva dezvoltării și altor centre de ablație pediatrică în țară.

Pe lângă activitățile noi ale grupului a fost continuată activitatea educațională prin organizarea de Sesiuni Științifice la Sesiunea Grupurilor de Lucru 2015 și la Congresele Naționale de Cardiologie 2015/2016; ca și prin continuarea cursurilor ARCA (Sibiu, 20 Martie 2015; Craiova 20 Noiembrie 2015; Brașov, 20 martie 2016). A fost organizat un curs adițional cu noțiuni de electrofiziologie și pacing cardiac în Pitești, la cererea medicilor. Aceste evenimente au ca prioritate prezentarea noutăților în domeniul electrofiziologiei și a pacing-ului cardiac cardiologilor clinicieni din țară. Membrii grupului au făcut eforturi pentru a invita la aceste evenimente naționale electrofiziologi cu experiență din centrele dedicate din lume: Christian Wolpert MD - Germania, M. Glikson MD - Israel, L Geller MD - Ungaria.

În ultimii 2 ani, am putut asista la dezvoltarea de colaborări noi ale GLA cu alte Grupuri de Lucru prin participarea membrilor grupului la cursuri naționale susținute de Grupul de Lucru Imagistică, Cardiologie Pediatrică, Grupul de Lucru de Cardiologie de Urgență, ca și prin crearea de sesiuni multidisciplinare în cadrul evenimentelor naționale, susținând ideea de electrofiziologie ca departament indispensabil în conceptul nou de "Heart Team". Colaborarea membrilor grupului s-a extins dincolo de granițele țării prin participarea României la European Reference Network (ERN) pentru ablația pediatrică (responsabil Dr.

Mihaela Grecu); Atrial Fibrillation General Long Term Registry și Atrial Fibrillation Ablation Long Term Registry în cadrul EurObservational Research Programme (EORP) (responsabil național Prof. Dr. Gheorge Andrei Dan).

Membrii grupului aflați în Comitetele Europene: Prof. Dr. Gheorge Andrei Dan (National Cardiac Societies), Prof. Dr. Dan Doboreanu (Scientific Initiatives), Dr. Mihaela Grecu (Training Fellowships) facilitează procesul de colaborare și comunicare cu EHRA prezentând direcțiile de dezvoltare europeană pentru ca nivelul electrofiziologiei românești să se alinieze nivelului european de dezvoltare în electrofiziologie.

Dr. Mihaela Grecu
Dr. Alexandru Deutsch

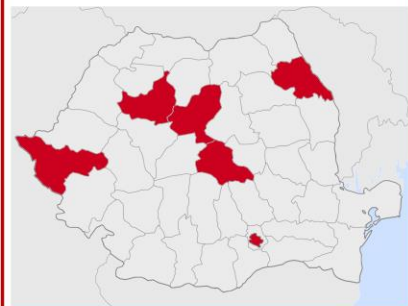

WORKING GROUP OF ARRHYTHMIA ROMANIAN SOCIETY OF CARDIOLOGY

Grupul de lucru
Aritmii

Romanian EP Centers

Romanian Fellowship Awardees

- **Andrei Margulescu** - EHRA Electrophysiology fellowship (2016)
- **Emilia Goanta** - EHRA Cardiac pacing training fellowship (2015)
- **Stefan Bogdan** - EHRA Proctor Programme – Lead Extraction (2015)
- **Elena Ene** - EHRA Electrophysiology training fellowship (2014)
- **Istvan Neuhoﬀ** - EHRA Cardiac Pacing training fellowship (2014)
- **Mihaela Grecu** - EHRA Proctor Programme – VT ablation (2014)
- **Stefan Bogdan** - EHRA Electrophysiology training fellowship (2012)
- **Corneliu Iorgulescu** - EHRA Electrophysiology training fellowship (2012)
- **Diana Tint** - EHRA Electrophysiology training fellowship (2009)
- **Cristina Tutuianu** - EHRA Electrophysiology training fellowship (2008)
- **Alexandru Deutsch** - EHRA Electrophysiology training fellowship (2007)
- **Radu Vatasescu** - EHRA Advanced Electrophysiology training fellowship (2007)
- **Mihaela Grecu** - ESC Electrophysiology training fellowship (1999)

Nucleus Group

Alexandru Deutsch - President
alexandru.deutsch@gmail.com

Mihaela Grecu - Secretary
mihaelagrecu@yahoo.com

Dan Dobreanu – Responsible for courses, conferences, cardiac pacing competence,
dobreanu@yahoo.com

Dragos Cozma – Responsible for Inter-working groups collaborations,
dragoscozma@gmail.com

Radu Vatasescu - Past president, Responsible for international relations, electrophysiology competence,
radu_vatasescu@yahoo.com

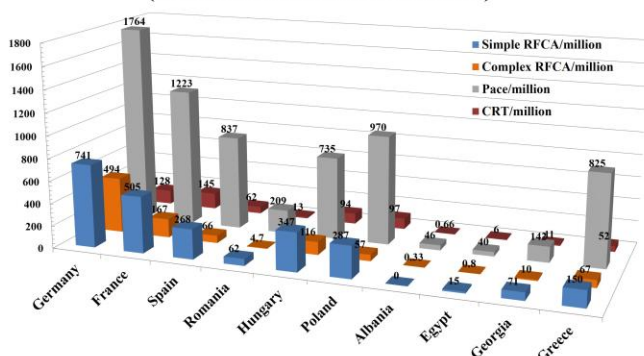
Calin Siliste – Responsible for Sudden death registry, electrophysiology competence,
calin_siliste@yahoo.com

Gheorghe Andrei Dan - Responsible for International relations, European atrial fibrillation registries,
andrei.dan@gadan.ro

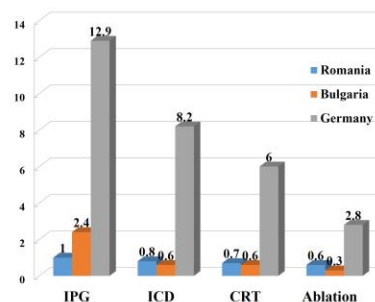
Achievements

- Finalization of electrophysiology skills curriculum (*Calin Siliste MD, Associate professor; Radu Vatasescu MD, Assistant Professor*) and pacing skills curriculum (*Dan Dobreanu MD, Professor*) and submission of documentation to the Ministry of Health.
- Definition of ablation: simple ablation procedure (supraventricular paroxysmal tachycardia, atrial flutter, accessory pathways) and complex ablation procedure (atrial fibrillation, atypical flutter, atrial and ventricular ectopies). Obtaining specific funding for classic ablation procedure (5.500 Ron/procedure) and for complex one (20.000 Ron/procedure) by ministerial order from september/2015.
- Founding for a national grant in lead extraction (*Corneliu Iorgulescu MD*).
- First Stereotaxis Technology Ablation Centre in Romania at Floreasca Emergency Clinic Hospital Bucharest. First Complex Arrhythmia Ablation Workshop 2016 with international speakers (Directors: *Maria Dorobantu MD, Professor; Radu Vatasescu MD, Assistant Professor*).
- Awarded with EHRA Accreditation electrophysiology/cardiac pacing (*Radu Moisei MD, Gabi Cismaru MD, Emilia Goanta MD, Istvan Neuhoﬀ MD*).
- Training specialists in the field of the pediatric electrophysiology field through the POSDRU Programme “100 hearts for kids” and accreditation of the first national centre for Pediatric Electrophysiology in Institute of Cardiovascular Diseases Iasi.
- Organizing scientific sessions at the assembly: Working Groups in 2015 and National Congresses of Cardiology 2015, 2016 with international participation (M. Glikson MD, Professor - Israel; L.Geller MD - Hungary; Christian Wolpert MD – Germany). Organizing three ARCA courses (Sibiu, March 2015; Craiova, November 2015; Brasov, March 2016) and an additional course of electrophysiology and cardiac pacing (Pitesti, May, 2016).
- Collaboration between Romanian Working Group of Arrhythmia and other working groups (Imaging Working Group, Pediatric Cardiology Working Group, Emergency Cardiology Working Group) by organizing common sessions at national meetings.
- Romania's participation at EurObservational Research Programme (EORP) - responsible *Gheorghe Andrei Dan MD, Professor*. Atrial Fibrillation General Long Term Registry and Atrial Fibrillation Ablation Long Term Registry and European Reference Network (ERN) - responsible *Mihaela Grecu MD*.
- Establishing connections between the Romanian Working Group of Arrhythmia -EHRA through members of the RWGA in european committees, trough members of RWGA in the European committees: *Gheorghe Andrei Dan MD Professor* (National Cardiac Societies), *Dan Dobreanu MD, Professor* (Scientific Initiatives), *Mihaela Grecu MD* (Training Fellowships).

Procedures performed/million inhabitants
(date from EHRA White Book 2015)

EP Centers/million inhabitants
(date from EHRA White Book 2015)

<http://www.cardioportal.ro/grupuri-de-lucru/aritmii/>

ACTIVITATE GRUPUL DE LUCRU DE ATEROSCLEROZĂ ȘI ATEROTROMBOZĂ

În același decor de toamnă timpurie, poate mai ploiasă decât de obicei, la Sinaia în 21 septembrie au început lucrările celui de-al 55-lea Congres Național de Cardiologie. La debutul manifestării au avut loc interesante minicursuri din care dorim să menționăm: „Anticoagularea de la mecanisme la indicații și aplicații”; precum și „Școala hiperlipidemie” ultimul organizat în colaborare cu clubul tinerilor cardiologi.

Joi 22 septembrie în sala Baccara Casino a avut loc o interesantă întâlnire cu experții- placa de aterosclerotică vulnerabilă- întâlnire intitulată „De la mit la realitate”, moderată de Prof. Dr. D. Gaita și Prof. Dr. Doina Dimulescu. Pentru început doamna Prof. Meral Kayikcioglu de la universitatea din Izmir –Turcia a punctat aspecte de dislipidemie familială cu implicare în ateroscleroză. În continuare domnul Dr. M. Iurciuc a arătat importanța noilor metode imagistice în vizualizarea plăcii de aterosclerotică vulnerabilă: de la IVUS (ecografie intracoronariană) la histologie virtuală și tomografie de coerență optică precum și tehnicile hibrid sau de fuziune (PET-CT, PET-RMN, SPECT-CT); elastografie, modulografie și palpografie. Domnul Prof. Dr. D. Lighezan a avut o prezentare de excepție în domeniul stabilizării plăcii de aterosclerotică, enumerând câțiva din biomarkerii importanți în acest domeniu. Spre final doamna Prof. Dr. Doina Dimulescu a concluzionat că există anumiți factori de predicție pentru evenimente aterosclerotice la pacientul cu boală coronariană.

Sesiunea a suscitat interesul publicului numeros din sală, participanții punând întrebări și făcând comentarii.

Dorim să menționăm că pentru prima dată s-a introdus prezentarea de lucrări poster pe panou electronic și lucrări poster comentate pe panou electronic în sala Ferdinand Casino, aceste lucrări fiind intens comentate și dezbătute de participanții grupului nostru de lucru.

Vineri 23 septembrie în sala Bran a hotelului New Montana a avut loc ședința grupului nostru de lucru. Debutul l-a făcut sesiunea intitulată: „Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte?” care a avut ca moderator pe Prof. Dr. D. Vinereanu fondatorul grupului nostru de lucru și Prof. Dr. F. Mitu actualul președinte al grupului. Lucrările au început prin prezentarea domnului Dr. M. Iurciuc – secretarul GL care a arătat utilitatea determinării aterosclerozei ca element definitoriu pentru rigidizarea arterială în timp. Doamna Dr. Andreea Ciobanu a continuat sesiunea cu o excelentă prezentare privind utilitatea studierii funcției arteriale de la disfuncție endotelială la eveniment clinic, prezentare intitulată sugestiv: „Drumul oaselor”. Ulterior Prof. Dr. F. Mitu a prezentat utilitatea clinică a determinării rigidității arteriale în evoluția bolilor cardiovasculare. În finalul sesiunii doamna Prof. Dr. E. Moldoveanu a arătat că fosfolipaza A2 asociată LDL (LpPLA2) este un biomarker cu mai puține dovezi în practica medicală. La finele sesiunii s-a prezentat raportul GL.

Vineri 23 septembrie în sala Nicolae Grigorescu Casino, de la 11.00, a avut loc o sesiune comună cu grupul de lucru de Cardiologie Preventivă și Recuperare

Cardiovasculară intitulată “Viitorul imediat în prevenția și tratamentul bolilor cardiovasculare”; rolul soluțiilor digitale - moderatori: Prof. Dr. Crina Sinescu, Prof. Dr. D. Gaiță. Subiectul discutat: cum va arăta cardiologia în viitor-Prof. Dr. E. Apetrei. S-au prezentat dovezi curente asupra folosirii soluțiilor digitale la pacienții cu boală cardiovasculară-Telereabilitarea de Prof. Dr. Crina Sinescu. În continuarea sesiunii Prof. Dr. F. Mitu a arătat că recuperarea poate fi făcută și la domiciliu dacă avem la dispoziție tehnici moderne de monitorizare cu ajutorul telemedicinii. În final Dr. S. Bușnatu a prezentat un model de recuperare cardiacă online; o alternativă la recuperarea clasică.

Sâmbătă 24 septembrie în sala Nicolae Grigorescu Casino, de la 11.00, a avut loc o sesiune de cazuri extrem de apreciată de participanți, sesiune propusă de grupul nostru de lucru: Întâlnire cu experții – domeniul aterosclerozei subclinice, intitulată sugestiv: „Buturuga mică răstoarnă carul mare” Sesiunea a avut ca moderatori pe Prof. Dr. D. Vinereanu și Prof. Dr. F. Mitu. În cadrul

sesiunii au fost prezentate două cazuri de către Dr. V. Vintilă și respectiv Dr. C. Rezuș. Cazurile au fost comentate de experți: Dr. G. Tatu-Chitoiu, Prof. Dr. D. Lighezan, Prof. Dr. M. M. Vintilă și Prof. Dr. D. Vinereanu, în final protagoniștii având drept la replică.

Alte sesiuni interesante la care au participat membrii ai GL de Ateroscleroză au fost Sindromul Metabolic Revizuit: risc și patologie cardiovasculară (moderatori: Prof. Dr. D. Vinereanu, Prof. Dr. N. Hâncu), Terapia cu statine: sunt toți pacienții la fel (moderatori: Prof. Dr. D. Pop, Prof. Dr. C. Sinescu)

Un aspect important de menționat este participarea în număr mare a tinerilor membri ai GL cu lucrări de tip: Prezentare orală (Dr. Cosor Oana, Dr. Buleu Florina, Dr. A. Manta), Prezentare poster comentat (Dr. Băibiță Dana Emilia, Dr. Iurciuc Stela, Dr. Avram Adina, Dr. R. Gavril, Prof. Dr. M. Graur, Dr. A. Jitaru, Dr. M. M. Leon-Constantin, Dr. T. Vasilcu, Prof. Dr. F. Mitu), Prezentări poster (Colective de autori de la Timișoara, Iași, București sau Cluj).

Președinte: Prof. Dr. Florin Mitu

Secretar: Dr. Mircea Iurciuc

ACTIVITATE GRUPUL DE LUCRU CARDIOPATIE ISCHEMICĂ

Congresul Național de Cardiologie s-a desfășurat între 21 și 24 septembrie 2016 la Sinaia. Aparent o știre banală dat fiind că de ani buni congresul se desfășoară la Sinaia și un element de îngrijorare știind prognoza meteo nefavorabilă pentru perioada respectivă. Și totuși, în ciuda acestor premize, congresul a fost un regal sub aspect științific și educațional, beneficiind de o organizare foarte bună, de lectori de calitate și de auditoriu interesat și participativ. Iar Sinaia ne-a întâmpinat din nou cu farmecul ei inegalabil, de data asta și cu hainele noi (străzi frumos pavate, cu multa verdeță și fără cabluri electrice aeriene). Și vremea a ținut cu noi, răcoarea fiind rezonabilă, ploaia absentă, iar soarele generos. Ca în ultimii ani, majoritatea sesiunilor științifice au fost organizate de grupurile de lucru ale Societății Române de Cardiologie și, tot ca de obicei, calitatea sesiunilor a fost înaltă.

Grupul de lucru de Cardiopatie ischemică a organizat 5 sesiuni. Prima dintre acestea a privit boala coronariană stabilă: o masă rotundă despre testele

funcționale de inducere a ischemiei. Pe rând, au expus indicațiile și avantajele diferitelor teste, Dr. Dan Gherasim, despre testul de efort, Dr. Andreea Călin, despre ecocardiografia de stress, Prof. Dr. Ali Yilmaz, despre rezonanța magnetică și Conf. Dr. Dan Olinic, despre măsurarea invazivă a rezervei coronariene. Discuțiile au fost extrem de interesante și au reliefat situații particulare în care anumite metode sunt de preferat. Prof. Yilmaz din Mainz care nu este doar un foarte bun utilizator de rezonanță magnetică, ci și un cardiolog intervenționist, a condus discuțiile cu tact și competență, astfel că publicul a rămas în sală până la sfârșit, deși sesiunea a depășit copios timpul alocat.

A doua sesiune a grupului nostru de lucru a fost chiar sesiunea organizatorică desfășurată vineri. În afară de aspectele organizatorice, sesiunea a gazduit și o masă rotundă despre problemele care apar în desfășurarea programului STEMI în spitalele fără departament de cateterism, vorbitorii fiind doctori care lucrează în acest tip de spitale. Din nefericire, sesiunea a avut loc simultan cu o altă sesiune cu aceeași temă care s-a desfășurat în sala mare, la care toată lumea ar fi vrut să ia parte! Spre surpriza și bucuria organizatorilor, a rezultat o masă rotundă animată, cu sala plină, la care toată lumea a putut să-și expună experiența și să-și manifeste opiniile. Cardiologii participanți la această masă rotundă au fost: Dr. Marcela Rău, din Alba Iulia, Dr. Luminița Matei, din Constanța, Dr. Csaba Balogh, din Miercurea Ciuc, Dr. Valentin Ochean, din Focșani, Dr. Victor Firăstrău, din Roman și Dr. Bogdan Minescu, din Brăila. În plus, a participat și Dr. Florin Croitoru, medic urgentist din Craiova care a parat cu convingere și eleganță acuzele la adresa medicinei de urgență. Discuțiile aprinse, dar constructive au implicat și publicul, din rândul căruia amintesc pe Prof. Lucian Petrescu, Prof. Tiberiu Nanea, Prof. Imre Benedek și Conf. Ciprian Rezuș, care au contribuit cu intervenții ample.

Sâmbătă s-au desfășurat majoritatea sesiunilor organizate de GL Cardiopatie ischemică.

În sala mare a avut loc sesiunea privind aplicarea dublei terapii antiagregante plachetare la pacienții cu risc hemoragic. Această sesiune a încercat să arate cum poți aplica un tratament agresiv la categoriile de pacienți cele mai fragile. În acest sens, Prof. Dr. Lucian Petrescu a arătat particularitățile acestei terapii la bătrâni, unde converg atât necesitatea cea mai mare, cât și riscul cel mai evident. Dr. Adrian Mereuță a arătat cum se poate aplica dubla terapie antiplachetară la pacienții în tratament anticoagulant oral, fără a crește exagerat riscul de sângerare. Dr. Camelia Diaconu a pus în evidență o altă categorie cu risc hemoragic crescut, pacienții cu insuficiență renală. În final, Conf. Dr. Ioan Țilea a încercat să facă o sinteză privind personalizarea tratamentului antiagregant plachetar. Sesiunea a fost o reușită, desfășurându-se în fața unei săli pline, atente până la sfârșit chiar în condițiile în care exista oarecare suprapunere în tratarea subiecților.

O sesiune privind subiecte mai rar discutate despre sindromul coronarian acut a avut loc în sala Magnum de la Hotelul Internațional. Sesiunea a fost extrem de reușită, cu excepția unei săli pe jumătate goale. Am pus acest lucru pe seama desfășurării în ultima zi de

congres și mărimii sălii. Prof. Lucian Petrescu a tratat despre infarctul cu coronare epicardice permeabile, MINOCA, o entitate care intrigă mereu și este deseori tratată superficial. A urmat, Dr. Adrian Mereuță care a prezentat pre- și postcon condiționarea, deci implicit și leziunea de reperfuzie. Acest subiect s-a legat bine de următorul, care a tratat impactul reperfuziei asupra miocardului. Prezentarea făcută de Dr. Liviu Macovei a fost foarte bine documentată, tratând toate variantele de

miocard implicat: necrozat, hibernant, cu stunning sau doar ischemic. În final, Dr. Lucian Predescu a arătat cum leziunea de trunchi comun de coronară stângă este rezolvabilă intervențional în majoritatea cazurilor de sindrom coronarian acut.

Ultima sesiune organizată de grupul nostru de lucru a avut loc în sala Baccara, sâmbătă după-amiază și a tratat un subiect mai puțin discutat în ultimul timp: ischemia silențioasă. Referatul general despre ischemia silențioasă a fost susținut de Prof. Dr. Tiberiu Nanea care a arătat frecvența, importanța, diagnosticul și, în final, tratamentul acestei variante de ischemie miocardică. Dr. Răzvan Șerban a arătat implicația ischemiei silențioase la diabetici, uimind cu afirmația că trialurile mari nu mai consideră diabetul ca având aceeași pondere ca factor de risc. Conf. Dr. Ciprian Rezuș a făcut o frumoasă trecere în revistă a patologiei reumatismale, arătând care dintre entități determină mai frecvent ischemie miocardică. În final, Prof. Dr. Mircea Penescu ne-a arătat legătura dintre ischemia silențioasă și boala cronică de rinichi. Sesiunea a fost deosebit de interesantă, prin abordarea subiectului din diverse puncte de vedere, pluridisciplinar.

În afară de sesiunile create integral de noi, menționăm și participarea GL Cardiopatie ischemică la sesiunea comună cu Societatea Națională de Medicina Familiei. În cadrul acestei cooperări, cardiologii sunt preocupați ca pacientul externat din cardiologie să fie urmărit de medicul de familie în acord cu cele mai bune ghiduri de practică, iar medicii de familie solicită cardiologilor ca biletul de externare să exprime cât mai clar și detaliat atât sinteza cazului, cât și cerințele specifice. În cadrul acestei cooperări, Dr. Camelia Nicolae, secretara GL Cardiopatie ischemică, a prezentat cum se abordează pacientul cu angină pectorală stabilă.

Într-o manifestare cu numeroase sesiuni deosebite, considerăm că și Grupul de lucru de Cardiopatie ischemică și-a adus o importantă contribuție. Totuși trebuie să recunoaștem că mereu este loc de mai bine...

Dr. Adrian Mereuță
Președinte GL

ACTIVITATE GRUPUL DE LUCRU CARDIOLOGIE INTERVENȚIONALĂ

Având un mare număr de membri, GL de Cardiologie Intervențională al SRC a avut un program bogat în cadrul Congresului Național, sesiunile întinzându-se până la închiderea oficială de sâmbătă seara.

Prima sesiune, cea de joi 22.09, ora 10.15 în Sala Baccara a Casinoului a fost una tehnică. Au fost prezentate 3 înregistrări video a unor intervenții de revascularizare coronariană complexă a unor leziuni de bifurcație ("live-in-a-box"). Fiecare din înregistrări a fost precedată de descrierea teoretică a procedurii folosite. Dr. Ștefan Moț (Institutul Inimii "N.Stancioiu" Cluj-Napoca) și colaboratorii au prezentat tehnica "DK Crush" folosită la o leziune de bifurcație de trunchi principal de coronară stângă; Dr. Marin Postu și Dr. Dan Deleanu (Institutul "C.C.Ilieșcu" București) tehnica "culotte" folosită la o leziune de bifurcație de IVA- Diagonală, iar Dr. Igor Nedelciuc și colaboratorii (Institutul de Cardiologie "Prof. G. Georgescu" Iași) o tehnică "TAP", de asemenea la o leziune IVA - Diagonală. Discuțiile au fost foarte animate, de remarcat interesul cardiologilor nonintervenționiști pentru asemenea tipuri de sesiuni.

Tot joi, în sala Auditorium- Internațional, a fost o sesiune foarte interesantă de comunicări orale ale unor experiențe personale sau ale colectivelor din care fac parte, moderată de Dr. Benedek Imre și Dr. Serban Bălănescu.

Ziua de vineri a debutat cu o importantă sesiune mixtă organizată de SRC, Societățile Naționale de Cardiologie din Ungaria și Serbia, la ora 9.00 în sala Forum-Internațional. Primul vorbitor a fost Prof. Andreka Peter- Budapesta- vicepreședintele grupului maghiar de lucru de CI. A prezentat bogata sa experiență în implantarea percutană a valvelor aortice – procedură care a devenit eminamente apanajul cardiologiei intervenționale în toate țările avansate. E de remarcat că în Ungaria în 2015 s-au implantat cca 200 valve aortice percutan, la o populație de 9 milioane. În contrast cu

antevorbitorul a fost conferința Dr. Ștefan Moț- Președintele GL de CI al SRC care a făcut o ilustrare a situației din România. Ne putem compara cu alții în domenii ale cardiologiei intervenționale doar în ceea ce privește revascularizarea primară în STEMI - grație programului național, dar nici măcar aici nu atingem media europeană de 600 PPCI/million populație- noi având doar 435/milion în 2015. Toate celelate capitole se află mult în spatele tuturor țărilor europene, fiind deci imperios necesară reconsiderarea locului și poziției cardiologiei intervenționale în medicina românească (cu argumentele de scădere a mortalității globale). Prof. Branko Beleslin- Președintele Societății de Cardiologie din Serbia a vorbit despre preocupările grupului din care face parte în evaluarea funcțională a bolii coronariene, aspect de mare viitor, deoarece astfel revascularizările vor fi ținute pe zonele dovedite ischemice. Conaționala noastră stabilită la Frankfurt - Dr. Maria Nicotera ne-a vorbit despre numărul foarte mare de implantări precutane de proteze aortice în Germania, cât și despre experiența pe care o are în abordarea minimalistă a acestor proceduri care astfel au devenit banalitate. De notat ce pot face cardiologii români atunci când lucrează în sisteme medicale performante !

În continuare, în aceeași sală, de la ora 11 a avut loc o sesiune de prezentări de cazuri, comentate de un panel de experți. Discuțiile au fost foarte însuflețite, deoarece toate prezentările (I. Nedelciuc- Iași, Rodica Niculescu- București, A. Bucsa- București, M. Coci- Cluj, C. Udriș- București, I. Popovici- Chișinău) au suscitat păreri împărțite care au avut nevoie de argumentări teoretice sau de împărtășirea experiențelor personale ale paneliștilor cu vechime în cardiologia intervențională. Acest format de sesiune s-a dovedit și de această dată un succes real, sala dovedindu-se neîncăpătoare.

Sedința organizatorică a GL de Cardiologie Intervențională a avut loc sâmbătă dimineața, ora 9.00 în

sala G.Enescu-Palas. A fost mai întâi o discuție asupra prezentului și perspectivelor cardiologiei intervenționale în România. Totul a fost foarte animat, pe alocuri devenind incisiv, concluzia fiind necesitatea unei acțiuni consecvente și concertate a întregii Societăți Naționale de Cardiologie în sensibilizarea opiniei publice și a factorilor decizionali despre rolul pe care îl are această subspecialitate în scăderea morbidității și mortalității prin boli cardiovasculare la noi în țară. Succesele pe care le-a avut SRC în prevenția primară trebuie confirmate și de succese în prevenția secundară și terțiara, deci inclusiv în tratamentul invaziv în bolile cardiovasculare. Dr.Andrada Bogdan- București a vorbit despre rolul comunității cardiologilor tineri și despre relația cu structurile tinerei generații din EAPCI; colaborarea cu aceștia fiind determinantul unui viitor mai bun pentru noi toți. Dr.Cristian Dina- Arad a vorbit despre posibilitatea efectuării intervențiilor percutane în ambulator, situație care poate reduce costurile procedurilor.

De la ora 11 în sala Auditorium-Internațional a fost o sesiune de întâlnire cu experții care s-a axat pe recaomandările actuale de abordare a pacienților cu STEMI în situații speciale: după SCR resuscitat (Dr.A.Elkhoul-Tg.Mures); pacienți cu șoc cardiogen (B.Mut- Constanta); pacienți cu “No Flow” coronarian (Dr.L.Pascalau-Timisoara) și femei cu STEMI (N.Florescu-Sibiu). Fiecare dintre expuneri a fost ilustrată cu cazuri din bogata experiență a vorbitorilor.

Sâmbătă 24.09 la ora 15.30 în Sala de Teatru-Casino a avut loc o sesiune de controverse. Au fost trei perechi de contraropinenți care au găsit până la urmă consensul pe cele 3 subiecte: Abordarea ocluziilor coronariene cronice totale (A.Bucsa-pro, Rodica Niculescu-contra), Închiderea percutană a FOP (D.Deleanu-pro, I.Nedelciuc- contra), Revascularizare percutană (D.Olinic- Cluj) vs chirurgicală (T.Cebotaru-Bucuresti) la pacienții coronarieni multivasculari. De remarcat la această ultimă controversă rolul echipei în recomandarea în deplină cunoștință de cauză a uneia sau alteia din strategiile de revascularizare, dar și de progresele mari ale cardiologiei intervenționale chiar și atunci când se compară cu chirurgia cardiacă de mare performanță.

Ultima sesiune a GL de CI a avut loc sâmbătă seara la ora 18.30 în sala Baccara –Casino. A fost sesiunea de actualități în patologia periferică, pe nedrept socotită o “cenușăreasă” a cardiologiei. Toți vorbitorii au subliniat progresele enorme făcute în lume pe această temă, dar și oportunitatea unui domeniu cu mare șansă la dezvoltare rapidă deoarece numărul de specialiști care abordează această patologie este extrem de mic la noi în țară. Au fost patru conferințe foarte interesante: Dr.C. Dina- Arad, despre necesitatea abordării pluridisclipinare a pacienților cu arteriopatie periferică în stadiu critic; Dr.M.Croitoru-București, despre intervențiile percutane în teritoriul venos (mult prea puține față de necesități); Dr.Kovacs I – Tg.Mures, despre posibilitatea folosirii celulelor stem în patologia periferică și Dr.C.Udroiu-București, despre rolul actual al stentării renale în lumina trialurilor recente.

Participarea a fost foarte bună în majoritatea sesiunilor; suntem deasemenea conștienți că avem nevoie de suportul întregii Societăți Naționale de Cardiologie pentru promovarea și popularizarea beneficiilor intervențiilor cardiovasculare percutane pentru pacienții noștri.

Dr.Ștefan Moț
Președinte al Grupului de Lucru de Cardiologie
Intervențională

ACTIVITATE GRUPUL DE LUCRU CARDIOLOGIE PEDIATRICĂ ȘI BOLI CONGENITALE

Congresul Național de Cardiologie, manifestare de mare anvergură științifică și-a deschis porțile și în acest an în minunatul peisaj montan oferit de stațiunea Sinaia, gazdă ospitalieră, mângaiată de razele târzii ale soarelui de toamnă. Grupul de lucru de CARDIOLOGIE PEDIATRICĂ ȘI BOLI CARDIACE CONGENITALE, un grup mic, dar deosebit de inimos, a participat și în acest an la al 55-lea Congres Național de Cardiologie, cu 4 secțiuni științifice deosebit de valoroase. Acestea au vrut să cuprindă teme de actualitate, antrenante și incitante pentru practica clinică.

Prima secțiune intitulată “Cardiologia intervențională pediatrică – între posibilități și limite” s-a bucurat de prezența unor personalități de marcă în domeniu, precum cea a Doamnei Profesor Ina Michel Behnke, șefa secției de cardiologie pediatrică de la Spitalul AKH Viena și a Domnului Profesor Mario Carminati, șeful departamentului de cardiologie intervențională de la Spitalul San Donato din Milano. Tema aleasă de Doamna Profesor Behnke a fost “Închiderea intervențională a defectelor septale ventriculare perimembranoase” și a fost excelent trecută în revistă, atât din punct de vedere al literaturii de specialitate, cât și din experiența personală. Cunoscând faptul că în România suntem la început de drum pe terenul cardiologiei intervenționale, și-a arătat deschiderea în vederea colaborării pentru dezvoltarea acestui segment.

Domnul Profesor Mario Carminati, emerit cardiolog intervențional a ajutat cardiologia pediatrică din România, punând bazele acestui segment la București, unde a inițiat un colectiv, coordonat de D-na Dr. Eliza Cintează, în practicile cardiologiei intervenționale pediatrică. De atunci și până în prezent, prin eforturile Grupului de Lucru, sprijinit și susținut de Domnul Președinte Gabriel Tatu-Chițoiu, s-a demarat Programul Național de Dispozitive Implantabile la Copii. Pentru efortul depus în demararea cardiologiei intervenționale la București și sprijinul permanent acordat cardiologiei pediatrică din țara noastră, Domnul Profesor Mario Carminati a fost răsplătit cu titlul de Membru de Onoare al Societații Române de Cardiologie. Tema aleasă spre prezentare de către Domnul Profesor Carminati a fost un alt subiect de mare actualitate, precum “Înlocuirea percutană a valvei pulmonare”. Prezentarea a aratat evoluția acestui tip de intervenție, de la idee, până la tehnica actuală. Doamna Dr. Sglimbea Anca, de la Institutul de Boli Cardiovasculare din Târgu Mureș, pionieră în cardiologia intervențională pediatrică din România, a ținut ștacheta sus, demonstrând că în compartimentul de cardiologie intervențională de la Târgu Mureș, “Terapie intervențională fără fluoroscopie – unde, cum, cu ce rezultate?” “este un ideal deja pus în practică, ca și în multe alte clinici din străinătate.

Ultima prezentare din această secțiune a fost a Doamnei Dr. Eliza Cintează, care a pus bazele cardiologiei

intervenționale pediatrie în București și a ales ca titlu “Cardiologia intervențională pediatrică românească din perspectiva unui program național”, arătând rezultatele după inițierea acestui program.

O altă secțiune cu o largă audiență a fost cea de “Cazuri clinice remarcabile” care a adus în discuție cazuri interesante, cu morfologii mai rare sau evoluții neașteptate. Această secțiune, care a intrat în rutină, este poate cea mai îndrăgită de participanți, deoarece cazurile din patologia cardiologică pediatrică sunt de obicei spectaculoase, antrenând discuții incitante.

Cu mult interes și o sală plină a fost urmarită și secțiunea intitulată “Endocardita bacteriană la sugar și copil”, care a dorit să aducă în discuție noul Ghid de Endocardită al Societății Europene de Cardiologie. Doamna Dr. Iolanda Muntean a susținut conferința legată de particularitățile endocarditei la sugar și copil, stârnind dezbateri vii despre aspectele particulare ale rezistenței bacteriene la antibiotice în țara noastră, dezbateri care au subliniat necesitatea elaborării unor ghiduri naționale. Un alt subiect incitant și nou apărut în ghid a fost cel al endocarditiei pe dispozitive implantabile, unde Doamna Conf. Dr. Doroș Gabriela a prezentat un material legat de echipa de evaluare a endocarditei bacteriene din centrele de referință pentru tratarea acestei patologii și implicarea acestora în endocardita pe dispozitive implantabile, stimulatori sau defibrilatoare cardiace, prezentând concret un caz cu decizii greu de luat în caz de endocardită bacteriană subacută la un pacient de vârstă pediatrică, cu defibrilator cardiac. Ghidul în această

situație a fost comparat cu cel al American Heart Association, concluzia fiind că cele două ghiduri se completează și aduc informații utile pentru medicii care se confruntă cu această patologie.

“Hipertensiunea pulmonară secundară malformațiilor congenitale de cord” a fost cea de-a 4-a secțiune, în colaborare cu colegii din grupurile de lucru ale adulților, care s-a bucurat de prezentarea inaugurală, “State of the art” a Doamnei Profesor Carmen Ginghină, referitoare la implicarea ventriculului drept în HTP, urmată de cea a Domnului Profesorului Miron Bogdan, inițiatorul Programului Național de tratament al Hipertensiunii Arteriale Pulmonare la adulți și copii din România și totodată inițiatorul Registrului Național de HTAP din România, care a venit să prezinte rezultatele Spitalului Marius Nasta din București, singurul care a reușit să introducă datele în acest registru, dovedind eficiența acestuia. Doamna Dr. Ioana Georghiu, din București a încheiat această secțiune cu o excelentă lucrare referitoare la implicarea HTP în patologia malformativă cardiacă congenitală.

Cu mare bucurie am constatat creșterea interesului față de temele de cardiologie pediatrică prin creșterea audienței la secțiunile grupului nostru de lucru, ceea ce demonstrează conștientizarea faptului că bolile cardiace ale copilului nu sunt chiar o raritate, iar confruntarea cu ele nu este de cele mai multe ori ușoară.

Cardiologia pediatrică, specialitate până acum orfană, după ani de demersuri și așteptări, din această toamnă a intrat în nomenclatorul specialităților de rezidențiat, anunțate de Ministerul Sănătății. Acest lucru va face ca în anii ce urmează, să se formeze generații noi de cardiologi de copii, care să poată face față patologiei complexe cardiace pediatrice din întreaga țară. Putem afirma conform sloganului Congresului Național de Cardiologie ediția 55, că “Viitorul începe azi!” pentru Grupul de Lucru de Cardiologie Pediatrică și Boli Cardiace Congenitale, și că acesta urmează să își sporească numărul de membrii și să devină la fel de activi, dar mult mai bine vizibili în Societatea Română de Cardiologie.

**Conf. Dr. Gabriela Doroș
Dr. Anca Popoiu**

ACTIVITATE GRUPUL DE LUCRU CARDIOLOGIE DE URGENȚĂ

Dacă ar fi rezumăm în cuvinte puține esența sesiunilor susținute de Grupul de Lucru de Cardiologie de Urgență (GLCU) la Congresul Național de Cardiologie din acest an, aceste cuvinte ar fi **ABORDAREA PRACTICĂ**. În acest sens, sesiunile pe care le-am oferit, au fost construite în jurul principalelor arii de activitate și interes ale Grupului de Lucru și au urmărit o abordare pragmatică a problematicii complexe cu care ne întâlnim în practica de zi cu zi.

În primul rând am continuat seria prezentărilor **PROTOCOALE ÎN USTACC**, ca un preambul la cartea pe care dorim să o scriem și să o lansăm la Congresul de Cardiologie de anul viitor.

Sesiunea a debutat cu “Stopul cardio-respirator de cauză cardiovasculară” – o binevenită aducere la zi în lumina noilor ghiduri ale Consiliului European de Resuscitare, din partea căruia am avut din nou plăcerea să o avem ca invitată pe Prof. dr. Diana Cimpoeșu, Iași. S-au prezentat apoi alte teme interesante: “Protocoloale în tahiaritmii severe” – Conf. dr. Diana Țiț, Brașov, „Șocul cardiogen indiferent de etiologie” – dr. Valentin Chioncel, București și “Disecția de aortă fără sancțiune chirurgicală”- Conf. dr. Călin Pop, Baia Mare. Deși spațiul pus la dispoziție a fost unul generos, sala Baccara a Cazinoului s-a dovedit neîncăpătoare pentru colegii veniți să asiste.

O sesiune foarte interesantă desfășurată sub forma **ÎNTÂLNIREA EXPERTILOR**, a fost dedicată **Managementului STEMI în centrele non-PCI**. Organizarea acestei sesiuni s-a dovedit a fi o necesitate după analiza rezultatelor snap-shotului din toamna trecută din cadrul Registrului român de infarct cu supradenivelare ST-RO-STEMI și s-a bucurat de prezența a doi invitați de marcă, în persoana Profesorului Frans Van de Werf de la Universitatea din Leuven, Belgia (care a și moderat sesiunea împreună cu dr. Gabriel Tatu Chițoiu) și a Conf. dr. Ana Djordjevic Dikic, din Serbia.

Subiectele dezbătute au fost “Capcane diagnostice în STEMI”- Conf. dr. Călin Pop, Baia Mare; „Monitorizarea pacientului STEMI în timpul transferului și comunicarea cu centrele PCI” -Prof. dr. Antoniu Petriș, Iași; „Tratamentul STEMI: problema timpului de transport” Prof. dr. Frans Van de Werf, Belgia și „Intervenția la nivel individual, niciodată prea târziu: boala coronariană” Conf. dr. Ana Djordjevic Dikic, Serbia.

O sesiune specială, **LA GRANIȚA CU ALTE SPECIALITĂȚI**, și-a dorit să abordeze patologii frecvent întâlnite în USTAAC și care nu de puține ori, datorită instabilității hemodinamice și a severității, ne pun în dificultate și în situația de a cere ajutorul colegilor cu alte specialități sau specializări.

Invitatul special al acestei sesiuni a fost dr. Gyori Ferenc de la Institutul de Cardiologie din Debrecen, un om special și dedicat care îmbină în fiecare zi practica medicală cele două specialități pe care le are: cardiologie intervențională și terapie intensivă. Abordând problematica „Pacientului instabil cu sepsis”, ne-a împărtășit tuturor din experiența sa în domeniu și ne-a bucurat cu o abordare foarte nuanțată, dar în același timp pragmatică, în care s-au împletit veleitățile de intensivist și gândirea hemodinamică a cardiologului intervențional. Alte subiecte abordate au fost: “Pacientul instabil cu STEMI”- Conf. dr. Diana Țiț, Brașov, „Pacientul instabil cu TEP”- Prof. dr. Antoniu Petriș, Iași și „Pacientul instabil cu furtună electrică” – dr. Sorin Micu, Brașov.

O temă de permanent interes cum este **DUREREA TORACICĂ** nu putea lipsi din lista GLCU. În sesiunea dedicată acestui subiect au fost dezbătute rând pe rând: „Evaluarea și managementul durerii toracice în pre- spital” dr. Valentin Chioncel, București; „Rolul biomarker- ilor”, Prof. dr. Laurențiu Șorodoc, Iași; „Rolul electrocardiografei”, Conf. dr. Irina Costache, Iași și „Importanța și rolul mijloacelor imagistice” - Conf. dr. Katalin Babeș, Oradea.

Am onorat invitația colegilor noștri de la Grupul de Lucru de Insuficiență Cardiacă de a participa la cursul pre-congres dedicat „Rolului biomarkerilor în evaluarea precoce a insuficienței cardiace acute”, curs care s-a bucurat de asemenea de un invitat de marcă în persoana Profesorului Alexandre Mebaaza de la Universitatea de Medicină Diderot din Paris. Din partea GLCU au

participat Conf. dr. Diana Țiț cu prelegerea “Rolul biomarkerilor în departamentul de urgență” și Prof. dr. Antoniu Petriș care a abordat „Biomarkerii în insuficiența cardiacă dreaptă”.

Nu în ultimul rând, este de amintit **SESIUNEA ORGANIZATORICĂ A GRUPULUI DE LUCRU DE CARDIOLOGIE DE URGENȚĂ** la care, pe lângă prezentarea bilanțului activității din ultimul an, au fost prezentate date din cele două registre ale GLCU: Registrul român de infarct cu supradenivelare de ST - RO-STEMI – dr. Gabriel Tatu-Chițoiu și Registrul român de embolie pulmonară RO-TEP – Prof. dr. Antoniu Petriș.

Tot în cadrul acestei sesiuni a fost prezentată și oferită noua ediție a Ghidului STEMI în pre-spital, ghid realizat sub coordonarea dr. Gabriel Tatu- Chițoiu și cu contribuția membrilor GLCU.

Conf. dr. Diana Țiț
Președintele GLCU

ACTIVITATE GRUPUL DE LUCRU HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ

Ajuns la o ediție aniversară, a 55-a, Congresul Național de Cardiologie, s-a desfășurat și în acest an în orașul Sinaia, o locație devenită deja tradiție pentru acest eveniment. Acest congres este cea mai importantă manifestare științifică a cardiologilor români, motiv pentru care a devenit un reper în prezentarea noutăților științifice în domeniu.

Hipertensiunea arterială (HTA) a ocupat un loc important în programul științific al congresului, fiind subiectul mai multor sesiuni în care s-au discutat aspecte legate de diagnostic, date din cele mai recente trialuri clinice, precum și probleme practice legate de managementul pacientului hipertensiv.

Sesiunea organizatorică a Grupului de Lucru HTA (GL-HTA) a cuprins un scurt raport de activitate pe anul 2015-2016 prezentat de prof. Daniela Bartoș, președinte al GL-HTA, în care au fost amintite manifestările științifice, programele educaționale, colaborarea cu societățile și asociațiile naționale conexe. Tot în cadrul acestei sesiuni, într-o sală arhiplină, am învățat câte ceva din “Cum evaluăm? Cum tratăm?” din prezentările dlui prof. Daniel Lighezan (pacientul CU SAS), a dnei prof. Minerva Muraru (gravida hipertensivă), a dlui prof. Eduard Apetrei (pacientul cu HVS) și a dnei dr. Viviana Aursulesei (pacientul hipertensiv obez).

La sesiunea “Întâlnire cu experții” s-a discutat despre prezent și viitor în HTA: când avem nevoie de angioplastie cu stent în HTA renovasculară – dna prof. Cătălina Arsenescu Georgescu; dacă denervarea de artere renale mai este o opțiune valabilă încă după publicarea rezultatelor SIMPLICITY 3 – dl prof. Mircea Ioachim Popescu; chirurgia bariatrică și rolul său în tratamentul HTA – dna prof. Daniela Bartoș și care sunt speranțele pentru viitor în terapia intervențională a HTA – dl dr. Claudiu Stoicescu.

O altă sesiune extrem de interesantă a fost “Întâlnire cu

experții: HTA – o privire către viitor” care a adus în prim plan teme incitante pentru întrebările din partea publicului: aspecte mai noi privind retina și HTA – dr Ana Maria Vintilă; HTA indusă de medicația oncologică – dr Anca Popară Voica; HTA în prezentul anului 2016 – dl prof. Marius Vintilă și care sunt opțiunile de tratament în HTA în viitor – dr Elisabeta Bădilă.

În a doua zi a congresului s-a desfășurat sesiunea “Cum evaluăm? Cum tratăm? – Prezent și viitor în HTA” în care și hipertensiunea a fost în pas cu tehnologia. Astfel, în această sesiune am beneficiat de prezența dlui prof. Papaioannou din Grecia; dl professor, care se numără printre autorii “position paper” din partea ESH privind metodele non-invazive de estimare a TA sistolice centrale, ne-a vorbit tocmai despre evaluarea TA dincolo de artera

brachială și de măsurătorile din cabinet. În aceasta sesiune am mai beneficiat de prezenta dlui prof Dragoș Vinereanu care ne-a prezentat aspecte privind evaluarea imagistică a cuplării ventriculo-arteriale, importante mai ales în evidențierea disfuncției subclinice a VS. Dna dr Emma Weiss a adus viitorul în fața noastră prezentându-ne importanța utilizării telemedicinei în managementul HTA. O sesiune extrem de utilă a fost cea intitulată *"HTA. Diferențe și consensuri în ghidurile societăților"* în cadrul căreia s-au prezentat și comparat punctele de vedere ale Societății Britanice de HTA – dna prof. Cătălina Arsenescu Georgescu, ale Societății Americane și JNC 8 – dna dr. Roxana Rimbaș, ale Societății Canadiene – dl prof. Nanea Tiberiu și ale Societății Europene – dna dr. Oana Tăutu și dna prof. Maria Dorobanțu.

Subiecte de larg interes și de actualitate din domeniul HTA au fost abordate și în alte sesiuni, simpozioane, comunicări orale sau poster, unele dintre acestea fiind publicate și în volumul de rezumate al congresului. În concluzie, GL-HTA a fost prezent în toate zilele de desfășurare ale congresului cu sesiuni de înaltă calitate științifică, publicul a fost extrem de numeros și a participat activ la dezbateri, ceea ce confirmă încă o dată poziția HTA în "marea familie" a bolilor cardiovasculare.

Dr. Elisabeta Bădilă

SOCIETATEA ROMANA DE CARDIOLOGIE

[Acasa](#)
[Despre SRC](#)
[Noutati](#)
[Membri](#)
[Grupuri de lucru](#)
[Congrese](#)
[Educational](#)
[Resurse](#)
[Pacienti](#)
[Acces cont](#)

CONEXIUNI

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE CARDIOLOGIE
GRUPUL DE LUCRU "CARDIOLOGIE DE URGENTĂ"

Parteneri SRC

 Athletic Cardio Club

 Fundatia Romana a Inimii

Resurse

- Infarct - Extrema urgenta!
- Barometrul Insuficienta Cardiaca
- Ghiduri SRC
- Registre SRC
- Articole medicale
- Publicatii SRC
- Carte Medicala
- Plata cotizatii

22-24 septembrie 2016
Sinaia - ROMANIA

AL-LEA
CONGRES NAȚIONAL DE CARDIOLOGIE

Înscrie-te acum!

www.congrecardiologie.ro

Stiri Cardio

Congresul National de Cardiologie 22-24 septembrie 2016. Sinaia
Societatea Romana de Cardiologie va invita la al 55-lea Congres National de Cardiologie, care are lo...
[>>]

DE CE NU TREBUIE SA FIE MODIFICATA LEGEA NR.15/2016
PUNCTUL DE VEDERE AL SOCIETATILOR PROFESIONALE MEDICALE IN LEGATURA CU INITIATIVELE DE MODIFICARE A...
[>>]

Bursa de formare profesionala
Societatea Romana de Cardiologie, anunta desfasurarea concursului in vederea acordarii bursei de for...
[>>]

INEARCT - EXTREMA URGENTA ! RECUNOASTE SI ACTIONEAZA !
O campanie SRC, Fundatia Romana a Inimii si "Stent for life" Romania

Societatea Romana de Cardiologie

PROGRAMUL DE AUTO-DIAGNOSTIC AL HIPERTENSIUNII ARTERIALE

Grupul de lucru de Hipertensiune Arteriala

Evenimente Cardioportal

Today June 2016

Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
30	31	Jun 1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19

ACTIVITATE GRUPUL DE LUCRU INSUFICIENȚĂ CARDIACĂ

În cadrul celui de-al 55-lea Congres Național de Cardiologie de la Sinaia, Grupul de Lucru de Insuficiență Cardiacă a avut o contribuție generoasă prin organizarea unui minicurs și a câtorva sesiuni deosebit de interesante și actuale prin temele abordate. Insuficiența cardiacă acută rămâne principala cauză de spitalizare la persoanele peste 65 de ani, de aceea aceasta a fost principala temă a sesiunilor organizate de grupul nostru de lucru. La toate sesiunile organizate au participat invitați de marcă din străinătate Prof. Alexandre Mebazaa, Prof. Sean Collins, Prof. Peter Pang

Miercuri 21 septembrie, în cadrul programului de minicursuri pre-congres, Grupul de lucru de Insuficiență Cardiacă, în colaborare cu Școala Internațională de Insuficiență Cardiacă și Fundația Română a Inimii, a organizat minicursul “Evaluarea precoce în insuficiența cardiacă acută: rolul biomarkerilor”. Directori de curs au fost Prof. Alexandre Mebazaa și Dr. Ovidiu Chioncel. Au fost prezentate conferințe deosebit de interesante referitoare la filozofia biomarkerilor (Prof. A. Mebazaa), biomarkerii în departamentul de urgență (Dr. D. Țiț), biomarkerii în insuficiența cardiacă acută dreaptă (Prof. A. Petriș), biomarkerii în hipertensiunea pulmonară (Prof. I. M. Coman), biomarkerii în insuficiența cardiacă cu fracție de ejeecție păstrată (Dr. R. Christodorescu), diferențele între peptidele natriuretice (Dr. O. Chioncel), iar în final un rezumat cu concluzii și aplicabilitatea practică a datelor prezentate (Dr. D. Dărbăntiu). Minicursul a oferit o punere la punct actuală a importanței și modului de utilizare a biomarkerilor în insuficiența cardiacă acută, discuțiile și întrebările au clarificat anumite aspecte legate de practica zilnică, evidențiindu-se necesitatea elaborării unui consens în acest sens pentru medicii practicieni din România. Cu ocazia acestui curs domnului Prof. Alexandre Mebazaa i-a fost conferit titlu de membru de onoare al Societății Române de Cardiologie.

Joi 22 septembrie a avut loc sesiunea Întâlnire cu experții: disfuncția multiorgan în insuficiența cardiacă

acută moderată de Prof. P. Pang și Prof. C. Macarie, în cadrul căreia s-a discutat despre afectarea cardiacă (Dr. C. Stoicescu) și extracardiacă (hepatică – Prof. S. Collins, renală – Prof. D. Bartoș, pulmonară – Prof. D. Lighezan) la pacienți cu insuficiență cardiacă acută. Acest aspect este unul întâlnit frecvent în practică, prezența și severitatea acestor comorbidități contribuind la prognosticul nefast al acestor pacienți. Prezentările au oferit date privitor la importanța, detectarea și abordarea acestor leziuni multiorgan în cadrul îngrijirii insuficienței cardiace acute.

În aceeași zi, având în vedere faptul că în acest an a apărut noul ghid de insuficiență cardiacă al Societății Europene de Cardiologie, o sesiune a fost dedicată diferențelor și similitudinilor dintre ghidurile ESC și AHA/ACC de insuficiență cardiacă. Prof. S. Collins a

prezentat elementele esențiale din ghidurile americane privitor la diagnosticul și tratamentul insuficienței cardiace, Dr. O.Chioncel a reliefat principalele elemente din ghidul european, Dr. R. Christodorescu a analizat diferențele dintre cele 2 ghiduri (referitor în special la noua încadrare în funcție de fracția de ejeție, algoritmul de diagnostic și tratament), iar Dr. A. Mărgulescu a prezentat lacunele în cunoaștere, pe care studiile viitoare ar putea să le clarifice. Prezentările deosebit de interesante au fost urmate de discuții și întrebări ce au subliniat interesul pentru problemele prezentate.

Sesiunea organizatorică a Grupului de Lucru Insuficiența Cardiacă a oferit prilejul desfasurării unei sesiuni de conferințe având ca temă insuficiența cardiacă avansată – concepte și terapie, moderată de Prof. S.Collins și Dr. O.Chioncel. În cadrul acesteia Dr. O.Chioncel a prezentat disfuncția VD în insuficiența cardiacă avansată, subliniind importanța acesteia (egală cu cea a disfuncției VS) și prezentând o clasificare în mai multe tipuri în funcție de parametrii hemodinamici și etiologici, utilă pentru abordarea terapeutică ulterioară. Dr. D. Dărbăbanțiu a discutat aspecte legate de ghidarea terapiei vasoactive în IC avansată, ghidare ce poate fi făcută în primul rând în funcție de profilul hemodinamic clinic al pacienților. A fost amintit și rolul monitorizării hemodinamice invazive și, ca metodă pentru viitor, de posibilitatea monitorizării hemodinamice ambulatorii. Prof. V. Iliescu a oferit o prezentare a criteriilor de selecție și urmărire a candidaților pentru LVAD, cu numeroase exemplificări din practica zilnică. În final, Prof. D. Dimulescu a arătat semnificația creșterilor de troponină în IC acută, un aspect întâlnit frecvent și care pune probleme de diagnostic diferențial și de abordare terapeutică.

În 24 septembrie a avut loc sesiunea ce a cuprins o serie de conferințe privind “Noi abordări în insuficiența cardiacă”. Prof. C. Macarie a arătat că furosemidul rămâne tratamentul de bază al congestiei la acești pacienți, deși nu există studii randomizate de mortalitate. Prof. Peter Pang a prezentat datele studiului BLAST-AHF cu liganzi cu selectivitate funcțională ai receptorilor de angiotensină, care, deși existau premize bune din studiile experimentale anterioare, nu a avut rezultate pozitive. În cadrul aceleiași

sesiuni, Dr. R. Christodorescu a prezentat o conferință despre vasodilatatoare și protecția de organ, subliniind rolul acestor preparate atât în insuficiența cardiacă cronică, cât și în cea acută, unde sunt subutilizate. La finalul sesiunii domnului Prof. Peter Pang din SUA i-a fost conferit titlul de membru de onoare al Societății Române de Cardiologie, moment emoționant pentru invitatul nostru.

Prin tematica abordată în cadrul sesiunilor organizate de, prin invitații din străinătate și din țară care au participat cu conferințe, prin asistența numeroasă și prin discuțiile ce au urmat fiecărei sesiuni, Grupul de Lucru de Insuficiență Cardiacă a contribuit și în acest an la reușita Congresului Național de Cardiologie.

Dr. Dan Darabanțiu

ACTIVITATE GRUPUL DE LUCRU CARDIOLOGIE PREVENTIVĂ ȘI RECUPERARE CARDIOVASCULARĂ

La fel ca în fiecare toamnă, orașul Sinaia a îmbrăcat haine de sărbătoare și a găzduit cu binecunoscuta-i ospitalitate ediția jubiliară a celui de- al 55- lea Congres Național de Cardiologie. Ediția din acest an a adus multe noutăți, cu un impact pozitiv asupra numărului record de participanți: o zi în plus de congres, minicursuri de mare actualitate, 24 puncte EBAC, un număr mare de invitați străini de mare valoare profesională.

Grupul de Lucru de Cardiologie Preventivă și Recuperare Cardiovasculară a început în forță, cu minicursul de Cardiologie Sportivă condus și organizat de Dr. Daniel Gherasim, Prof. Dr. Dumitru Zdrengea și Dr. Gabriel Tatu- Chițoiu- președintele Societății Române de Cardiologie. Împreună cu doi membri marcanți ai Societății Europene de Cardiologie specialiști în domeniul cardiologiei sportive, Prof. M. Papadakis și Prof S. Sharma din Marea Britanie, au fost abordate subiecte de mare interes din acest domeniu. Prima parte a cursului a dezbătut modul de evaluare cardiovasculară a sportivilor și patologia cea mai frecventă care poate să genereze moartea subită cardiacă. Cea de- a doua parte a cursului a sistematizat screening- ul populațional și eligibilitatea pentru practicarea sportului, rolul testului de efort, recomandările necesare sportivilor cu patologie cardiovasculară.

Cea de- a doua zi a Congresului a marcat sesiunea „Fumatul- inamicul nostru numărul 1 în 2016”, moderată de Prof.P. Kikeli și Dr. Daniel Gherasim. Această sesiune a subliniat efectele nocive ale fumatului asupra factorilor metabolici și asupra evoluției sindroamelor coronariene acute, a adus precizări în privința țigării electronice și a propus strategii de abandonare a fumatului. Au participat

activ Dr. Gabriel Gușetu și Prof. F. Mihălțan, președintele Societății Române de Pneumologie.

Unul dintre evenimentele importante ale Grupului de Lucru de Cardiologie Preventivă și ale S.R.C . a fost prezentarea „Ghidului European de Prevenție- 2016”, sesiune moderată de Prof. Dana Pop și Prof. Mircea I. Popescu. Alături de Prof. Dumitru Zdrengea și Dr. Iulia Kulcsar aceștia au analizat și comentat noutățile în domeniul schimbării stilului de viață, a factorilor psihosociali, a hipertensiunii arteriale, a dislipidemiilor și a diabetului zaharat. Sesiunea s- a bucurat de un real interes din partea numerosului auditor.

În cea de- a treia zi a Congresului a avut loc Sesiunea Organizatorică a Grupului de Lucru de Cardiologie Preventivă și Recuperare Cardiovasculară în care președintele Prof. Dr. Mircea I. Popescu a făcut o trecere în revistă a realizărilor principalelor centre active și a subliniat cele mai importante proiecte de viitor. O atenție deosebită se va acorda creșterii numărului de membri activi ai Grupului de Lucru, implicării tinerilor cardiologi în activitatea de cercetare științifică, colaborării permanente cu Fundația Română a Inimii și Athletic Cardio Club. A urmat raportul de activitate al secretarului Grupului de Lucru- Dr. Iulia Kulcsar care a menționat aspecte esențiale din activitatea Grupului de Lucru.

În cea de- a patra zi a Congresului a avut loc sesiunea „ Stratificarea riscului- prezent și viitor. Scoruri de risc - s- a spus totul?”. După evaluarea scorurilor de risc cele mai cunoscute și aplicate în practică făcută de Prof. Dana Pop și Dr. Iulia Kulcsar a urmat prezentarea extrem de actuală și competentă a factorilor genetici în riscul cardiovascular făcută de

Dr. Bogdan Minescu. În final, Prof. Dumitru Zdrengea a prezentat propunerea unui scor de risc – CVRISK – care vine să implementeze într-o manieră accesibilă un concept mai larg și mai cuprinzător asupra principalilor factori de risc cardiovasculari. Cu această ocazie a fost lansată noua ediție a cărții „Manualul Inimii”. Manualul propune o serie de măsuri pe care pacienții le pot lua singuri sau împreună cu medicul curant pentru a reduce numărul îmbolnăvirilor sau pentru a ameliora semnificativ

evoluția lor în scopul creșterii duratei de viață și a calității vieții. Adresat publicului larg și scris într-o manieră accesibilă, „Manualul Inimii” are ca autori pr Prof. Dumitru Zdrengea, Prof. Dana Pop, Dr. Gabriel Gușetu, Dr. Gabriel Tatu- Chițoiu, Prof. Mircea I. Popescu și Conf. Mihnea Zdrengea.

Prevenția secundară a fost și ea abordată în sesiunea „Întâlnire cu experții. Prevenția secundară post infarct miocardic acut” moderată de Prof. Ioan Manițiu și Dr. Adriana Ardelean. Această sesiune a

dezbătut subiecte de mare interes cum sunt imagistica cardiovasculară, medicația cardioprotectoare, dubla terapie antiagregantă plachetară și recuperarea în epoca revascularizării miocardice.

„Recuperarea cardiacă la categorii speciale de pacienți” a fost dezbătută în sesiunea moderată de Dr. Mihaela Suceveanu și Dr. Radu Roșu. Au fost prezentate pe larg metodele moderne de recuperare cardiacă în fibrilația atrială, post chirurgie cardiovasculară, la pacienții cu diabet zaharat post PTCA și la pacienții cu cardiomiopatii.

Duminică dimineața a avut loc o întâlnire între membrii Fundației Române a Inimii, reprezentanții Primăriei Sinaia și un grup de elevi și profesori din Sinaia care au dialogat pe tema prevenției cardiovasculare și implementarea unui stil de viață sănătos încă din copilărie. Moderată de Dr. Gabriel Tatu- Chițoiu- președintele S.R.C. și Prof. Ioan Mircea Coman- președintele Fundației Române a Inimii, această întâlnire a fost foarte bine primită de public și a pus bazele viitorului proiect de prevenție Sinaia.

Mă alătur opiniei majoritare a participanților care consideră ediția din acest an al Congresului S.R.C. una dintre cele mai reușite reuniuni științifice din domeniu și admir spirala ascendentă pe care actuala conducere a imprimat- o S.R.C.

Prof. Dr. Mircea I. Popescu

ACTIVITATE GRUPUL DE LUCRU ECOCARDIOGRAFIE ȘI ALTE METODE IMAGISTICE

Cel de-Al 55-lea Congres Național de Cardiologie a fost structurat într-o gamă largă și variată de sesiuni în vederea expunerii cât mai cuprinzătoare a noilor cercetări și recomandări în domeniul cardiologiei.

Sesiunile de imagistică au fost organizate în așa fel încât să expună cât mai amănunțit aspectele imagistice atât normale cât și patologice în diverse situații, utilitatea imagisticii cardiace în diferențierea aspectelor patologice de cele fiziologice, în diagnosticul celor mai importante afecțiuni cardiace, screening-ul acestora, în special în condițiile indisponibilității pe scară largă a testelor genetice, în ghidarea unor intervenții precum și în urmărirea pacienților și stabilirea prognosticului, totul fiind exemplificat și dovedit prin cazuri clinice reprezentative, cu imagini sugestive și didactice și în concordanță cu rezultatele celor mai noi studii efectuate în aceste direcții. În plus, au fost prezentate cele mai noi studii implicând diferite tehnici de imagistică, efectuate de către cercetători naționali cu sau fără colaborare cu centre internaționale de cercetare.

O primă sesiune plenară de imagistică a fost reprezentată de **Rolul imagisticii în decizii diagnostice și terapeutice**. Această sesiune a fost organizată foarte elocvent în 4 prezentări de caz, cu patologii sugestive, urmate fiecare de câte un comentariu prezentat de experți în domeniu cu privire la imagistica în aceste cazuri, cu sublinierea indicațiilor și importanței acesteia în diagnosticul și tratamentul specific pentru afecțiunile prezentate. Astfel, au fost prezentate și discutate cazuri cu patologii/tratamente elocvente cum sunt implantarea de valvă aortică transcateter, defectul septal atrial, boală cardiacă ischemică, respectiv insuficiența cardiacă. La sfârșitul sesiunii a urmat o discuție în panel. Cazurile, comentariile, explicațiile și discuțiile au fost foarte utile pentru practica clinică și au fost primite cu entuziasm de către auditoriu. Sesiunea anunță noul titlu al cursului anual, itinerant, al Grupului de Lucru care va debuta la București pe 28 octombrie 2016 sub titlul „Imagistica în ghidarea terapiilor cardiovasculare”.

O altă sesiune de imagistică extrem de apreciată din cadrul congresului a fost dedicată subiectului **Rolul imagisticii non-invazive în screening-ul și prevenția cardiovasculară**. Sesiunea a cuprins 4 comunicări orale privind stări fiziologice și patologice frecvent întâlnite și

uneori greu de diagnosticat și/sau de diferențiat de alte stări și de asemenea privind afecțiuni importante de diagnosticat din timp, înainte de manifestările evidente. Astfel, în cadrul *primei comunicări*, Dr. Carmen Beladan a abordat evaluarea atleților aceasta fiind explicată foarte amănunțit și cuprinzător, din punct de vedere imagistic. Au fost prezentate pentru început date despre fiziologia efortului fizic, în funcție de tipul acestuia, factorii care influențează modificările ce apar în cordul atletului, apoi aspectul ecocardiografic anatomic și funcțional al diferitelor cavități ale inimii, fiind descrise de asemenea anumite diferențe între sportivii de anduranță și cei de forță, cu prezentarea unor valori limită peste care există o probabilitate mare de asociere a unei patologii. Au fost prezentate de asemenea date obținute cu tehnici imagistice avansate cum e ecocardiografia speckle tracking, precum și rezonanța magnetică nucleară și modul de diferențiere al a cordului atletului de unele patologii, cum ar fi de exemplu cardiomiopatia hipertrofică, dilatativă etc. A doua comunicare, cea a conf.dr. Ruxandra Jurcuț, a prezentat foarte cuprinzător datele referitoare la imagistica în cardiomiopatiile familiale, cu sublinierea importanței acesteia ca metodă de screening și diagnostic pozitiv, în special în condițiile în care testele genetice sunt relativ puțin disponibile la ora actuală și în care există o penetranță tardivă din punct de vedere fenotipic. Accentul a fost pus de problemele de diagnostic precoce, scopul unei imagistici eficiente fiind de a preveni o depistare tardivă și în consecință de a preveni moartea subită cardiacă. Au fost prezentate imagini reprezentative ale unor cazuri clinice, în care prin utilizarea ecocardiografiei, în special a deformării miocardice prin tehnica speckle tracking, a fost depistată precoce cardiomiopatia la unii membri ai familiei. Au fost discutate cardiomiopatiile familiale reprezentate de cardiomiopatia hipertrofică obstructivă, boala Fabry, displazia aritmogenă de ventricul drept, cardiomiopatia dilatativă familială, cu exemplificarea modificărilor care apar și sublinierea, cu cazuri reale, a importanței imagisticii în aceste cazuri. A treia comunicare, prezentată de conf.dr. Cristian Mornoș, a subliniat importanța imagisticii non-invazive, în special a ecocardiografiei avansate în diagnosticul precoce al cardiomiopatiei induse de tratamentul anticanceros. Importanța prezentării noilor tehnici de diagnostic precoce

constă în faptul că prin parametrii utilizați de rutină, cum este de exemplu fracția de ejeție a ventriculului stâng, diagnosticul este deja tardiv iar afectarea cardiacă este ireversibilă. Analiza deformării miocardice prin tehnica speckle tracking pare a fi cea mai eficientă în acest sens, deformarea miocardică longitudinală globală diminuându-se cu 3-6 luni înaintea diminuării fracției de ejeție. În cadrul comunicării au fost descrise de asemenea diferitele tipuri de afectare cardiacă secundară chimioterapiei, precum și valorile diagnostice ale parametrilor modificate precoce. În finalul sesiunii, prof.dr. Adriana Ilieșiu a prezentat foarte cuprinzător aspecte ale imagisticii cardiace și vasculare în bolile reumatologice, cu sublinierea importanței acestora pentru diagnostic. Datele expuse au fost exemplificate prin imagini originale edificatoare, cu aplicabilitate importantă în practică.

Vineri 23 septembrie s-a desfășurat și o sesiune comună, romano-italiană, respectiv **Up-date în cardiomiopatia hipertrofică**, sesiune moderată de Dr. Gelu Cerin și a Profesorul Bogdan Alexandru Popescu. Experții italieni (P. Spirito și P. Ferrazzi) dar și romani (Dr. Monica Roșca și Dr. Dan Deleanu) au prezentat ultimele noutăți legate de această patologie, de la statificarea riscului de moarte subită la rolul imagisticii, incluzând desigur noutăți legate de tratamentul intervențional și chirurgical al cardiomiopatiei hipertrofice.

A altă sesiune de imagistică a fost reprezentată de **Tehnici imagistice noi și avansate: aplicații clinice**. Sesiunea fost moderată de experți în imagistica din două centre universitare cu tradiție, prof.dr. Adina Ionac și conf.dr. Ruxandra Jurcuț. În cadrul acestei sesiuni a fost subliniată utilitatea și importanța unor tehnici ecocardiografice mai speciale și modul de utilizare al acestora în practica clinică, relevându-se beneficiile suplimentare care pot fi obținute astfel. Sesiunea a fost organizată în 4 tandemuri care au conținut o prezentare teoretică urmată de o prezentare de caz prin care a fost ilustrată eficient tehnica propusă. *Primul tandem*, reprezentat de o echipa timișoreană, dr. Irina Popescu și dr. Raluca Șoșdean, s-a referit la studiul deformării miocardice. Au fost prezentate date teoretice importante referitoare la modul de calcul al deformării miocardice, respectiv la utilitatea studiului deformării miocardice pentru screening-ul, diagnosticul, stabilirea prognosticului diferitelor afecțiuni, precum și în ghidarea anumitor terapii. Aspectul deformării miocardice în diverse patologii cum sunt cardiomiopatia hipertrofică obstructivă, cardiomiopatia restrictivă (amiloidoză), cardiomiopatia dilatativă, displazia aritmogenă de ventricul drept au fost eficient ilustrate prin imagini din practica clinică. Au fost de asemenea prezentate diferitele

tipuri de deformare miocardică- longitudinală, radială, circumferențială, analizate prin tehnici 2D respectiv 3D. Cazul clinic prezentat ulterior a subliniat importanța și utilitatea studiului deformării miocardice la un pacient cu terapie de resincronizare cardiacă cu sonda ventriculară stângă plasată suboptim. Această tehnică a fost utilă atât pentru evaluarea dissincronismului intraventricular rezidual cât și a funcției sistolice a ventriculului stâng precum și pentru aprecierea optimizării acestor două aspecte prin reprogramarea dispozitivului biventricular în funcție de ameliorarea maximală a debitului cardiac. *Al doilea tandem*, Dr. Monica Roșca și Dr. Andreea Călin, a prezentat ecocardiografia de stress. Au fost prezentate date teoretice utile și cuprinzătoare referitoare la modul de efectuare al acestui test, la recomandările actuale cu privire la indicații precum și la utilitatea pentru ghidarea revascularizării miocardice. Aceste aspecte au fost explicate și exemplificate cu imagini sugestive de la cazuri reale, întâlnite în practica clinică. Ulterior, prezentarea de caz a subliniat importanța efectuării ecocardiografiei de stress la un pacient cunoscut coronarian, asimptomatic, dar care urma să depună un efort fizic mai mare în perioada ulterioară. Testul de stress fiind pozitiv a condus la efectuarea angiocoronarografiei unde au fost descoperite leziuni agravate, ghidând efectuarea revascularizării. Totodată a fost subliniată importanța urmăririi ulterioare a pacientului prin ecocardiografia de stress, care în acest caz a fost negativă la un interval de 6 luni. *Al treilea tandem*, dr. Andrea Ciobanu și dr. Roxana Enache, a demonstrat utilitatea ecocardiografiei tridimensionale. Au fost prezentate date teoretice cu privire la utilizarea acestei tehnici pentru evaluarea dimensiunilor și funcțiilor diferitelor structuri cardiace (cavități, valve, proteze valvulare) precum și pentru ghidarea implantării valvei aortice transcater, fiind relevante avantajele sale față de ecocardiografia bidimensională dar și anumite limite. Aceste date au fost de asemenea exemplificate cu imagini din practica clinică. Ulterior au fost prezentate în paralel două cazuri clinice cu hipertensiune pulmonară cu relevarea importanței ecocardiografiei tridimensionale în diagnosticul cauzei acestei hipertensiuni pulmonare. Logica diagnostică a fost ghidată eficient prin rezultatele obținute în urma evaluării prin această tehnică. Ambele cazuri au prezentat regurgitare pulmonară severă, ajungându-se în urma demersurilor diagnostice, foarte bine prezentate și explicate, la concluzia că unul dintre ele a prezentat cel mai probabil valvotomie pulmonară anterioară pentru stenoza pulmonară congenitală iar celălalt, absența cel mai probabil congenitală a cuspei pulmonare anterioare. În final, *al patrulea tandem*, dr. Carmen Beladan și dr. Magda Gurzun, a prezentat utilitatea ecocardiografiei

transesofagiene. Au fost expuse date teoretice cu privire la aplicațiile clinice și principalele recomandări de evaluare, respectiv utilitatea sa în ghidarea unor proceduri intervenționale cum sunt închiderea unui defect septal atrial, implantarea transcaterelor a valvei aortice etc. Prezentarea a fost presărată cu imagini foarte interesante care au exemplificat eficient importanța acestei tehnici (ex. tromboză auriculară stângă, anevrism de sept interatrial, pseudoanevrism inel mitral, etc). A urmat apoi prezentarea de caz, care a relevat importanța ecocardiografiei transesofagiene la un pacient tânăr, operat în antecedente pentru coarctare de aortă. Prin această tehnică imagistică efectuată complet, pacientul a putut fi diagnosticat corect cu endocardită de valvă aortică respectiv endarterită, prin decelarea unor vegetații la nivelul joncțiunii dintre graft și aorta nativă. Sala a fost ocupată la capacitate maximă, publicul manifestând un mare interes pentru cele prezentate.

În ultima zi a congresului, dar în centrul atenției, a fost sesiunea comună a SRC cu Asociația Europeană de Imagistică Cardiovasculară (EACVI), în cadrul căreia au fost prezentate ghidurile noi de imagistică cardiovasculară (redactate de către EACVI și ASE). Astfel, prof. Luigi Badano (Padova, Italia) a descris noutățile ghidului de cuantificare ale cavităților cardiace. Prof.dr.Bogdan Popescu a discutat algoritmi noi din ghidul de evaluare a funcției diastolice a ventriculului stâng, exemplificând prin cazuri complexitatea problemei. Dr Denisa Muraru (Padova, Italia) a sintetizat ghidul de evaluare a protezelor valvulare, exemplificând cu o bogată imagistică proprie diversele situații speciale descrise de ghid. Prof.Thor Edvardsen (Oslo, Norvegia) a discutat noul ghid de utilizare a ecocardiografiei în îngrijirea cardiacă acută.

Nu numai ecocardiografia a fost în centrul atenției în sesiunile de imagistică. O sesiune specială a fost dedicată **Evaluării multimodale a aortei**, sesiune moderată de către conf.dr.Roxana Darbont și prof.dr.Adriana Ilieșiu. După prezentări elegante și experte dedicate separat aortei toracice (prof.dr.Adina Ionac), aortei abdominale (conf.dr.Roxana Darabont), crosei și ramurilor sale (dr.Ileana Arsenescu), dr Alina Nicula a prezentat aportul imagisticii secționale în evaluarea aortei, din perspectiva radiologului în echipă cu cardiologul.

În afara sesiunilor de conferințe, imagistica s-a bucurat ca de obicei de lumina scenei în numeroase sesiuni de comunicări originale și postere. Este de menționat și faptul că premiul I în **Sesiunea Tinerilor**

Cercetători a fost acordat tot unei lucrări de imagistică „Impactul ecocardiografiei 3D pentru cuantificarea valvei mitrale la pacienții cu cardiomiopatie hipertrofică obstructivă: dimensiunea foitei mitrale posterioare se corelează cu obstrucția dinamică din tractul de ejectie al ventriculului stâng” prezentată de către Sorina Mihăilă și colaboratorii. De altfel, 3 dintre cele 6 lucrări selectate în această sesiune dezvoltă rolul imagisticii avansate în patologii cardiovasculare.

În final, putem spune că sesiunile dedicate imagisticii în cardiologie au corespuns în totalitate nivelului actual al imagisticii de înalt nivel, și s-au bucurat de un real interes din partea publicului, prezent în număr important la toate sesiunile prezentate.

*Dr. Raluca Șosdean
Dr. Simina Crișan*

CONGRESUL EUROPEAN DE CARDIOLOGIE ROMA, AUGUST 2016 HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ

Roma, cunoscut ca și “orașul celor șapte coline”, “Caput Mundi” sau la “Citta Eterna” a găzduit anul acesta Congresul Societății Europene de Cardiologie, manifestare internațională cu prestigiu recunoscut care reunește anual zeci de mii de cardiologi din întreaga lume.

Între multiplele topice care au monopolizat atenția cardiologilor timp de 5 zile, hipertensiunea arterială a constituit unul dintre principalele subiecte de dezbatere, având în vedere creșterea constantă a prevalenței în întreaga lume și controlul încă deficitar.

Dintre sesiunile dedicate HTA menționăm doar câteva: electrocardiografia în HTA, afectarea subclinică de organe țintă (hipertrofia ventriculară stângă, afectarea cerebrală silențioasă, retina, aorta), HTA și funcția vasculară, HTA la femei cu aspecte mai puțin cunoscute, tranziția de la HTA la insuficiență cardiacă și modalitățile de încetinire a acesteia, HTA rezistentă, terapia antihipertensivă bazată pe device-uri, denervarea renală și viitorul ei. Nu au lipsit sesiuni dedicate formelor secundare de HTA, asocierii între fibrilația atrială și HTA și implicațiile pentru practica clinică, managementul urgentelor hipertensive, rolul monitorizării la domiciliu a TA și perspectivele oferite de telemedicină. S-a subliniat importanța aderenței la tratament ca una dintre

principalele măsuri de creștere a ratei de control a HTA; se recomandă chiar dozarea în urină a excreției medicamentelor antihipertensive și utilizarea “electronic pill count” pentru creșterea complianței la tratament.

Deși nu au apărut schimbări de ghid sau recomandări terapeutice noi majore, au fost dezbătute teme “fierbinți” de tipul rezultatelor studiului SPRINT care a arătat beneficiul scăderii agresive a TA la pacienții cu risc CV mare dar fără diabet zaharat; poziția Societății Europene a fost destul de rezervată în privința rezultatelor acestui studiu american și schimbarea noilor recomandări de ținte terapeutice. Au fost luate în discuție și noi direcții de dezvoltare a terapiei antihipertensive, majoritatea bazate pe device-uri aflate în faza de urmărire prin mici studii clinice. Cel mai interesant pare a fi implantul unui pacemaker programat (“first-in-man” study) care necesită însă urmărire pe un număr mai mare de bolnavi și pe durată mai lungă.

A fost prezentă majoritatea personalităților din domeniul hipertensiunii arteriale atât ca reprezentanți ai Societății Europene de Cardiologie și ai Council of Hypertension, cât și ai Societății Europene de Hipertensiune.

Dintre participanții României la congres cu lucrări acceptate în domeniul HTA remarcăm pe dr Emma Weiss cu posterul moderat “Hypertension in patients with Atrial Fibrillation: the EURObservational research programme on atrial fibrillation (EORP-AF) pilot registry” avându-l printre autori și pe inițiatorul acestui proiect – profesorul GYP Lip.

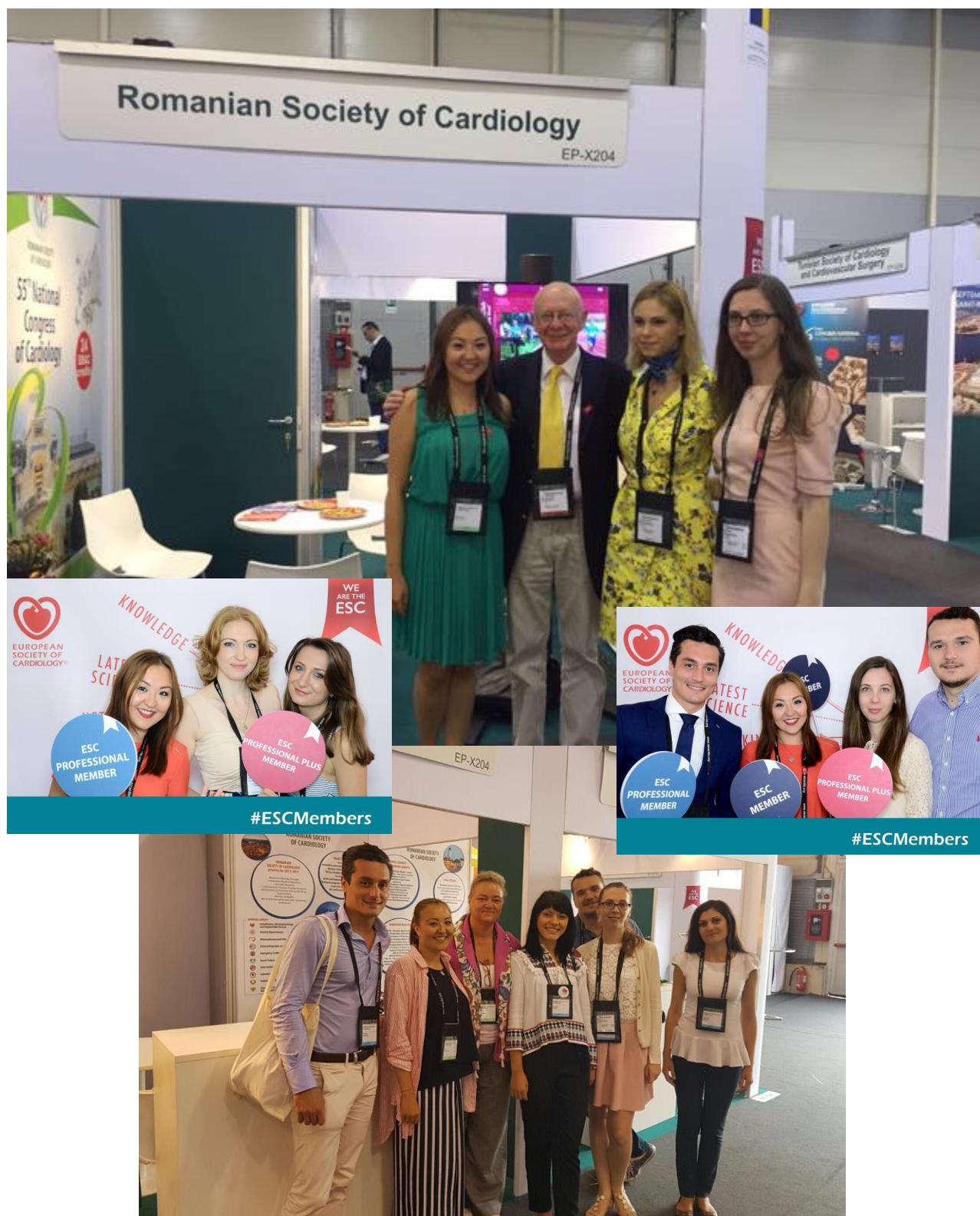
Participanții la congres au beneficiat de atmosferă științifică riguroasă de înaltă calitate cu care ne-au obișnuit organizatorii. Pentru cei care nu au putut participa la eveniment, multe dintre prezentări pot fi regăsite pe site-ul ESC (congress365).

Elisabeta Badilă

STANDUL SOCIETĂȚII ROMÂNE DE CARDIOLOGIE LA CONGRESUL EUROPEAN DE CARDIOLOGIE

ROMA, AUGUST 2016

Leridip[®]

Lercanidipină 10 mg, 20 mg

**În tratamentul
hipertensiunii
arteriale¹**

1 comprimat pe zi

Sub licența RECORDATI

1. Rezumatul Caracteristicilor Produsului Leridip[®]

RO_LER_11_2014_ADV

Infarct miocardic acut¹

Ziua 1 și 2: 7,5 mg la 12 ore
Ziua 3 și 4: 15 mg la 12 ore
Începând cu ziua 5 și ulterior:
30 mg la 12 ore

Hipertensiune arterială¹

15-30 mg în 1-2 administrări zilnice;
maxim 60 mg/zi

1. Rezumatul Caracteristicilor Produsului

RO_ZOF_11_2014_ADV

Hipertensiune arterială¹:

5 mg o dată pe zi

Insuficiență cardiacă cronică (ICC)^{1*}:

1,25 mg-10 mg crescute la
1-2 intervale săptămânale
în funcție de tolerabilitatea
pacientului.

* adițional cu terapiile standard la pacienți
cu vârsta >70 ani.

1. Rezumatul Caracteristicilor Produsului

11

RO_NEB_11_2014_ADV

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

Aceste medicamente se eliberează
pe bază de prescripție medicală PBL.
Acest material promoțional este destinat
profesioniștilor din domeniul sănătății.

Berlin-Chemie A.Menarini SRL
Floreasca Business Park Corp A, Calea Floreasca 169A, sector 1, București
Tel./Fax: 021 2323432/ 021 2330826,
www.berlin-chemie.ro

Pentru informații suplimentare
vă rugăm consultați Rezumatul
Caracteristicilor Produselor.

AGENDA MANIFESTĂRILOR SOCIETĂȚII ROMÂNE DE CARDIOLOGIE 2016

OCTOMBRIE		
INIMA ȘI SPORTUL (curs de cardiologie sportivă) <i>Directori de curs: Prof. Dr. M.I. Popescu, Prof. Dr. D. Zdrengea</i>	7 octombrie	TIMIȘOARA
NSTEMI - ABORDARE PRACTICĂ <i>Directori de curs: Dr. A. Mereuță, Prof. Dr. C. Ginghină</i>	7 octombrie	BUCUREȘTI
HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ – DE LA TEORIE LA PRACTICĂ, DE LA GHIDURI LA PACIENȚI <i>Directori de curs: Prof. Dr. D. Bartoș, Dr. E. Bădilă</i>	21 octombrie	BISTRIȚA
REVASCULARIZARE ÎN STEMI/NONSTEMI <i>Directori de curs: Dr. S. Mot, Dr. V. Popa</i>	21 octombrie	BUCUREȘTI
ATRIUL STANG - VENTRICULUL STANG – CORELATII ANATOMO-CLINICE <i>Directori de curs: Dr. O. Chioncel, Prof. Dr. D. Vinereanu</i>	22 octombrie	BUCUREȘTI
CARDIOCOAG <i>Directori de curs: Prof. Dr. D. Lighezan, Prof. Dr. F. Mitu, Prof. Dr. D. Vinereanu</i>	28 octombrie	BRAȘOV
IMAGISTICA ÎN GHIDAREA TERAPIILOR CARDIOVASCULARE <i>Directori de curs: Dr. R. Jurcut, Conf. Dr. Dr. B. A. Popescu</i>	28 octombrie	CRAIOVA
NOIEMBRIE		
CAZURI CLINICE DIFICILE ÎN INSUFICIENȚA CARDIACĂ <i>Directori de curs: Prof. Dr. C. Macarie, Dr. O. Chioncel</i>	3 noiembrie	SIBIU
CAZURI CLINICE DIFICILE ÎN INSUFICIENȚA CARDIACĂ <i>Directori de curs: Prof. Dr. C. Macarie, Dr. O. Chioncel</i>	4 noiembrie	TÂRGU MUREȘ
TRATAMENTUL DE URGENTĂ AL PACIENTULUI DEZECHILIBRAT <i>Directori de curs: Conf. Dr. D. Țint, Dr. V. Chioncel</i>	4 noiembrie	TIMIȘOARA
PROVAS IV <i>Directori de curs: Prof. Dr. F. Mitu, prof. Dr. D. Vinereanu</i>	11 noiembrie	TIMIȘOARA
CAVITATI DREPTE – CORELATII ANATOMO-CLINICE <i>Directori de curs: Dr. O. Chioncel, Prof. Dr. D. Vinereanu</i>	11 noiembrie	BUCUREȘTI
ACTUALITĂȚI ÎN ARITMOLOGIE (ARCA 4) <i>Directori de curs: Dr. A. Deutsch, Dr. M. Grecu</i>	25 noiembrie	TIMIȘOARA